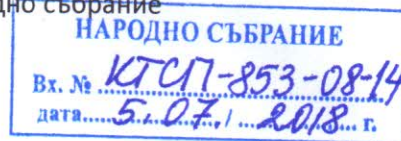

До Г-н Хасан Адемов, председател на Постоянната
комисия по труда, социалната и демографската политика на 44-то Народно събрание

СТАНОВИЩЕ

Относно: Законопроект за личната помощ, №854-01-62, внесен от Г-н Пламен Христов и група
народни представители

От Хари Савов Хараламбов, адрес: 1360, София, Бул. „Европа“, №138, бл.1, ет.1, ап.104, телефон
0884 243219, електронна поща h.haralambov@gmail.com

Уважаеми г-н председател на КТДСП,

Уважаеми членове на комисията

Като човек със зрително увреждане, част от групата на заинтересованите лица, изразявам
следното становище по внесения от г-н Пламен Христов и група народни представители
Законопроект за личната помощ, №854-01-62

I. по Глава 1

Заложените в чл.2 цели са привидни и целят да отграничат личната помощ от останалите
социални услуги и в частност от услугите „личен/социален асистент“ и „домашен помощник“,
каквато тя е всъщност. Този закон няма как да си поставя такива цели, тъй като чрез него те
няма как изобщо да бъдат постигнати. Няма как чрез този т.нар. „механизъм“, лицата с
увреждания да упражняват основните си права, да имат възможности за избор и независим
живот, както и активно да се включат в обществения живот.

Казаното се отнася и за чл.3, който именно дефинира социалната услуга като „Механизъм“.

II. Като се имат предвид принципите и дейностите, чрез които се осъществява тази държавна
политика, между текстовете на закона има вътрешни противоречия. Например – няма как
директора на органа, който ще предоставя лична помощ да дава задължителни указания на
доставчиците, чрез които да уеднаквява практиките им по предоставяне на
механизма/услугата, при положение, че според принципите при предоставянето ѝ следва да се
прилага строго индивидуален подход.

Дори вече в официално внесенния законопроект не е изяснен органа, който ще предоставя
лична помощ, което е от изключителна важност; Ако това е АСП, доста от предоставените ѝ
правомощия и вменени задължения са нереализируеми, ако това е АХУ, това изисква нови
структури, за което пък се изисква финансов ресурс и време за създаването им; същото важи и
за евентуална нова агенция.

RIII. Разпоредбата на чл. 9 с всичките ѝ алинеи дефинира ползвателите непрецизно и дава
възможност техните законни пр едставители – родители, настойници и попечители да се
самоизберат за техни асистенти, да оценят потребностите им, респ. нужните часове за тяхното
удовлетворяване, да се самодоговорят, самоконтролират и самоотчитат от името на
представляваните от тях ползватели. Това е скрит механизъм, чрез който един
родител/настойник/попечител може да осигури работа и доход сам за себе си, който да му се
заплаща от държавния бюджет под напълно законна форма.

В чл. 10 непрецизно се формулират случаите, при които могат да ползват лична помощ децата, бенефициенти на помощ по чл. 8Д от ЗСПД, както и ползващите социални услуги резидентен тип. Направен е опит да се обвърже предоставянето на лична помощ с получаваните средства и ползването на други социални услуги с цел избягване на евентуално дублиране, но опита е несъвършен, поради което няма да се постигне целения резултат.

В чл. 12 е създадена възможност за неравно третиране, като е регламентирано, че ползвателите преминават обучение за управление на личната помощ, ако състоянието им позволява това. В случай, че състоянието им не го позволява обаче, не е предвидено, че не могат да ползват механизма – т.е. ако състоянието на някого позволява да бъде обучаван, но той не желае, тъй като примерно смята, че може да се справи с управлението, той не може да откаже обучение, а някой, чието състояние не позволява обучение, може да ползва механизма, без да го е преминал.

Процедурата по включване в механизма има доста неясноти:

Не е ясно регламентирано кога се прави самооценка на потребностите и кога те се оценяват от експерт, както и какъв е статута на евентуалното обсъждане на самооценката;

Не е изяснен статута на комисията, която в последна сметка извършва оценката и дали тя трябва да е основана на самооценката или може да бъде променена;

В последна сметка не е ясно регламентирано директора на териториалната структура, при постановяване на решението си при обвързана компетентност ли действа, обвързан ли е от оценката на комисията, или му е предоставена дискреционна власт; същото се отнася и за окончателното решение на по-горестоящия административен орган.

След като се обжалват не само отказите за включване, а и въобще решенията, това предполага, че поне по административен ред може да се обжалва и определения брой часове. Липсва ясна регламентация как се процедира в такъв случай.

IV. Не е обоснована необходимостта доставчиците на лична помощ да се регистрират по отделен ред от доставчиците на други социални услуги, още повече ако това се прави от АСП.

Не е ясно също така кое налага доставчици да могат да бъдат само юридически лица с нестопанска цел, а не и търговци.

V. Не е изяснено след като отношенията между асистента и доставчика, който е негов работодател се уреждат като трудови, как точно става прекратяването на договора по предложение на ползвател, ако не са налице основания по Кодекса на труда.

Vi. Мястото на разпоредбите, отнасящи се до добавката за чужда помощ, не е в този закон, а в Кодекса за социално осигуряване.

Разпоредбите относно финансирането и правоимащите не съответстват нито на мотивите, нито на финансовата обосновка на законопроекта.

Липсват ясни механизми за контрол и санкции, което показва, че контрол по този механизъм е абсолютно невъзможен, налагането на санкции също.

Всичко изложено дотук ми дава основание убедено да смятам, че с част от разпоредбите може да бъде изработен механизъм за финансови компенсации за хората с увреждания, които те да ползват за услуги, подобни на асистентските до настоящия момент като действително лично ги управляват, ползвайки предоставените им лично средства, съобразно потребностите си.

За целта не е нужен отделен закон, а включването на съответни разпоредби в разработвания в момента законопроект за хората с увреждания.

Ако пък се приеме, че това следва да е социална услуга, уредбата ѝ следва да е в разработвания проект на Закон за социалните услуги.

София, 05.07.2018 г.

Подпис:

Х. Хараламбов

